

Årets gang 1995

Januar

»Æblehaven« ved »Christiansro« skal nu danne rammen om et bofællesskab for 6 fysisk/psykisk handicappede. Bofællesskabet vil komme til at bestå af 6 boliger + fællesarealer, et samlet byggeri på 402 kvm. Den oprindelige plan om at benytte arealet til almennyttige boliger blev opgivet, da kommunen fik tilkendt en byggekvote. Disse boliger blev opført i Degnevænget ud mod Skolegade. En kreds af forældre, ikke blot fra Gråsten, men også fra omegnen, er gået sammen for at drøfte oprettelsen af en friskole i Gråsten. Den vil få til huse i Ringgade, og mange tidligere børnehavebørn vil sikkert glæde sig over, at deres gamle børnehave nu igen vil danne rammen om børn og deres aktiviteter.

Februar

Afstemningsdagen den 10. februar blev af Historisk Forening mindet ved et møde på Rinkenæshus. Arrangementet fik en tilslutning, der næsten sprængte rammerne. Hovedtaleren var museumsinspektør Inge Adriansen fra Sønderborg, og skuespillere fra »Det hvide Teater« opførte Jacob Clausens skuespil »Mennesker ved en korsvej«. Samme dag blev der i den kongelige ventesal åbnet en udstilling om Gråsten Slot og den kongelige families tilværelse på slottet. Turistforeningen står for udstillingen, der løbende vil blive fornyet, men også arkivet har bidraget med kopier af en lang række billeder.

Marts

Kværs - Tørsbøl Brandværn, der blev oprettet i 1889, står i dag med en veltrænet mandskabsstyrke, moderne udstyr og udrykningskøretøjer. Lederen er kaptajn Hans Jørgen Boilmann. Foruden udrykning til forskellige brande stod mandskabet også beredskab ved demonstrationen mod nynazisterne i Kværs, hvor demonstranter kastede Molotovcocktails mod det dengang beryggede hus i Kværsgade. Gråsten Rideklub har afholdt to konkurrenceweek'ender med deltagelse af ryttere fra Fyn, Jylland og Tyskland.

April

Adsbøl kirke står overfor en gennemgribende istandsættelse; sidste større renovering fandt sted i 1925 - 26. Nu er der konstateret alvorlige revner i murværket og dermed store fugtproblemer. Tiden vil vise, om det evt. vil kunne lykkes at få dele af det gamle

Adsbøl kirke set fra nord.

inventar tilbage, f.eks. figurer, der i dag findes på museerne Sønderborg og Flensborg.

Sejlkiubbens blad »Fanglinen« fortæller, at mens der ventes på godt vejr til forårets sejladser, har medlemmerne haft travlt med at give klubhuset en ansigtsløftning og med at give unge sejlere en god teoretisk ballast. 17 nye juniorer er parate til at begynde sæsonen.

Under mottoet »Flygtning 95- noget at vende hjem til« er der også i Gråsten iværksat en indsamling. Som en særlig indtægtskilde er der fremstillet en serie på 8 postkort fra Gråsten, Kværns og Rinkenæs, kopier af ældre billeder fra arkivet.

Maj

På befrielsesaften den 4. maj tog inspektør S. Gülck fra toppen af Gråsten brandværns store stige dette enestående foto af slottet med lys i alle vinduer.

Gråsten Slot 4. maj 1995.

En kreds af Gråstenborgere med grosserer Mogens Jacobsen spidsen bar taget initiativ til, at der rejses en flagstang ved genforeningsstenen på Slotsbakken, så der vil kunne flages på nationale mindedage, som det er tilfældet i Adsbøl, Kværns og Rinkenæs. Da kommunen ikke kan påtage sig flagningen, vil den blive varetaget af et privat »Flaghejsningslaug«.

Rinkenæs Borgerforening har holdt generalforsamling. Som æresmedlem er udnævnt forfatteren Halfdan Rasmussen, der jo har udødeliggjort Rinkenæs gennem digtet »Rapanden Rasmus fra Rinkenæs Sogn».

Juni

Trods regn og torden kom der også i år mange tilskuere til det traditionelle Old-Timerløb, der arrangeres af »Lion's Club«, som derved kan støtte en række velgørende formål gennem indtægterne herfra. Bl.a. forestår en større udvidelse af Rend-bjerghjemmet, der har plads til 11 fysisk og psykisk handicappede.

Genforeningsdagen d. 15. juni fejredes på festlig vis. Anført af de lokale gardere gik et større optog fra Torvet til Genforeningsstenen, hvor tidligere forstander Egon Rasmussen holdt festtalen. I samarbejde med Den Danske Bank arrangerer Gråsten lokalhistoriske Arkiv en udstilling, der markerer 75-årsdagen for Genforeningen. Der vises billeder, tryksager, pengesedler etc. fra denne periode. Arkivet håber samtidigt, at udstillingen vil inspirere mange borgere til at aflevere ting til arkivet - også nyere ting har naturligvis interesse.

Juli

Gråsten får nu en ny kirkesanger. Kirsten Hollensen, der har udført dette hverv i 18 år, har ønsket at fratræde. Hendes efterfølger bliver Bodil Østerby, der er hjemmehørende i Augustenborg. Som et særligt festligt indslag i mindeåret for genforeningen

blev der udsendt en flagstafet, der fulgte Kong Christian d. 10's rute i 1920 gennem Sønderjylland. Stafetten bragtes rundt i landsdelen af unge idrætsfolk. I Rinkeby blev den ved genforeningsstenen modtaget af flere hundrede mennesker, og pastor Jens Elkjær Petersen talte, inden stafetten sendtes videre.

August

Genforeningsåret har også givet anledning til en udveksling af forskellige museumsgenstande mellem museerne i Sønderborg og Flensborg. Blandt disse genstande er den gamle døbefont, som fra 1200-tallet til 1859 havde sin plads i Kværs kirke. Dens tilbagevenden til sin gamle plads blev fejret ved en festgudstjeneste i Kværs kirke, hvor Dronning Ingrid var til stede.

I Gråsten Slotskirke lyttede et talstærkt publikum til »Dronningens Koncert«, hvor den musikalske oplevelse i år blev formidlet af Københavns Kammerensemble.

Den tyske rokklub har fejret 60-års fødselsdag med flere festlige arrangementer for både de 120 medlemmer og andre interesserede. Formanden, Chr. Backmann oplyser, at man gennem årene har etableret et godt samarbejde med Gråsten Roklub, Gråsten Sejlklub og Fiskeris Bådelag.

Borgmester Bent Olesen har som et led i Røde Kors' pengeyngelaktivitet for 1000 kr. købt 1300 stk. postkort med billedet af Gråsten slot den 4. maj 1995. og kan glæde sig over et godt salg af det enestående motiv.

September

Et af Gråstens ældre huse er blevet smukt restaureret. Det drejer sig om Ahlefeldvej 2 fra 1898, der efter en omskiftelig tilværelse nu fremtræder smukt kalket i gult og hvidt. »Egely«, som dets navn er, rummer foruden Hotel Garni et idebureau og lokaler, hvor der kan holdes private selskaber. Bag det nye initiativ står Kirsten Porsmose.

Et andet særpræget hus, Nygade 15, der stammer fra 1880, har skiftet beboere. Det huser nu Dansk Amatørteater Service, efter at det i mange år har været rammen om advokatfirmaet Kjems A/S. Dette firma er rykket ind i »Palæet«, der efter en større reovering ude og inde virkelig er blevet en pryd for byen igen.

Oktober

Den omkringsiggribende elmesyge har nu også ramt en ca. 70-årig elm i alleen, der fører fra Felstedvej til slottet. Den er derfor blevet fældet, og i dens sted er plantet et par egetræer, der nu er i god vækst.

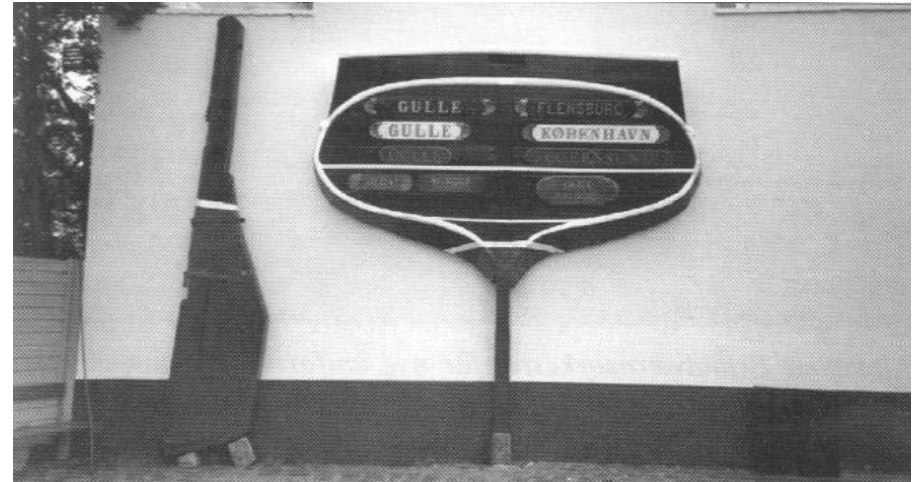
Turistforeningen melder om fremgang i besøg, 12% flere end sidste år besøgte i år Gråsten. Hestevognsturene til Margrethesøen har også succes. Mere end 600 har deltaget i dem, medens over 1200 turister har fulgt med på de guidede ture i slotsparken.

Nygade 15 i 1920.

November

På havnekontoret er opsat roret og en del af agterstavnen fra galeasen ni/S »Gulle« fra 1887 som et minde om småskibsfarten og træskibene fra denne periode. Den oprindelige plan om at få skibet renoveret og opstillet på havnen lykkedes ikke.

Roret og del af agterstavnen fra galeasen "Gulle" fra 1887.

Rinkenæs Brandvænsorkester, der tæller 22 musikere får nu nye uniformer. De bliver syet i den stil, der blev brugt for 100 år siden, og orkesteret har til formålet modtaget 10.000 kr. fra Carlsbergfonden.

På posthuset kan der i to uger ses en interessant udstilling af frimærker fra 1851 - 1864 og fra perioden 1864 - 1920 de tyske mærker, som var i brug i dette tidsrum - endelig også mærker fra Genforeningsperioden.

Rinkenæs Brandværsorkester får nye uniformer i den gamle stil som brugtes omkring århundredeskiftet.

December

Den lokale kunstner Per Anders står bag årets Rinkenæs julemærker. Motiverne er »Julenat ved Korskirken« og »Julemorgen ved den gamle kirke«.

Adventskoncerten i Gråsten Slotskirke var i år lagt i hænderne på Broager Amatørorkester, hvis ca. 20 medlemmer kommer fra omegnen og ledes af violinisten Torben Jensen fra Sønderjyllands Symfoniorkester.

Fördeschule har haft en stor retrospektiv udstilling, der omfattede værker af Charlotte Hasselmann (1878 - 1965). Hun stammede fra Haderslev, men var beslægtet med familien Schmidt, »Petersholm«, Tørsbøl, hos hvem hun boede i en årrække efter en dramatisk flugt fra Schlesien i 1945. Hendes farverige, ekspressionistiske billeder blev i Hitlertiden erklæret for »entartete" Kunst«, men inden den tid havde hun deltaget i mange større udstillinger.

Akvarel af Charlotte Hasselmann. "Petersholm" set fra haven en sommerdag.

Folkekirkens Nødhjælps butik i Jembanegade kan se tilbage på sin hidtil største omsætning og et overskud på 80.000 kr. har kunnet afleveres til det øremærkede projekt, som butikken støtter: et hjem for blinde børn i den afrikanske stat Lesotho. Lærerparret Birte og Hans Østergård har under en Afrikarejse besøgt hjemmet og hjembragt mange billeder og positive beretninger fra dette besøg.

Elsebeth Thygesen Kristensen